

„Proti tomuto rozhodnutí byl podán rozklad.“

Čj. S 65/02-1207/02-VO 1

V Brně dne 13. května 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení čj. S 65/02 zahájeném dne 14.3.2002 z vlastního podnětu podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, účastníkem řízení, kterým je LOM PRAHA s.p., se sídlem Praha 10, Černokostelecká 270, PSČ 100 38, IČ 00000515, zastoupený Ing. Vladimírem Zasadilem, CSc., ředitelem, vydává toto

r o z h o d n u t í :

1. Účastník řízení LOM PRAHA s.p., se sídlem Praha 10, Černokostelecká 270, PSČ 10038, IČ 00000515, zneužil svého dominantního postavení na trhu poskytování opravářské příručky – knihy oprav leteckých pístových motorů řady M332, A, AK; M137 A, AZ; M132 A, AK, M337 A, AK a změnové služby k ní, tím, že bez objektivně ospravedlnitelných důvodů stanovil rozdílnou výši a způsob platby za opravářskou příručku - knihu oprav a změnovou službu k ní pro soutěžitele působící na trhu generálních oprav leteckých pístových motorů řady M332, A, AK; M137 A, AZ; M132 A, AK, M337 A, AK, a to pro společnosti PROZE spol. s.r.o. Klukovická 1527, 150 00 Praha 5 a W-MOTOR SERVICE, s.r.o., se sídlem p.Mořina, Letiště Bubovice, PSČ 26717, IČ 47542969, čímž porušil ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, k újmě společnosti PROZE spol. s.r.o., která byla postupem účastníka řízení znevýhodněna v hospodářské soutěži,
2. za porušení povinností stanovených v § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, se účastníku řízení LOM PRAHA s.p., se sídlem Praha 10, Černokostelecká 270, PSČ 100 38, IČ 00000515, podle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ukládá pokuta ve výši 600 000 Kč (slovy šest set tisíc korun českých). Pokuta je splatná do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky v

Brně, číslo účtu 3754-24825-621/0710, konstantní symbol 1148, jako variabilní symbol se uvede kmenová část daňového identifikačního čísla účastníka řízení,

3. podle ustanovení § 23 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, se účastníkovi řízení ukládají tato opatření k nápravě:

nejpozději do 14 dní od právní moci tohoto rozhodnutí přijmout opatření, která odstraní závadný stav uvedený v 1. výrokové části tohoto rozhodnutí a do 1 týdne od přijetí těchto opatření o nich písemně informovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,

4. podle ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, se účastníkovi řízení po odstranění závadného stavu podle 3. výrokové části tohoto rozhodnutí zneužívání dominantního postavení jednáním uvedeným v bodě 1 výroku tohoto rozhodnutí do budoucna zakazuje.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 4.1.2002 dopis společnosti PROZE spol. s r. o., Klukovická 1527, 150 00 Praha 5 (dále jen „PROZE“), který obsahoval podezření na možné zneužití monopolního postavení na trhu oprav leteckých pístových motorů státním podnikem Letecké opravny Malešice s.p., se sídlem Praha 10, Černokostecká 270, PSČ 100 38, IČ 00000515, nyní LOM PRAHA s.p., se sídlem Praha 10, Černokostecká 270, PSČ 100 38, IČ 00000515 (dále jen „LOM“), a to stanovením přemrštěné ceny Kč + DPH za Opravářskou příručku (knihu oprav) leteckých pístových motorů (dále jen „příručka“). LOM nabídl příručku společnosti PROZE Kupní smlouvou ze dne 6.12.2001, a to na základě povinnosti uložené Úřadem pro civilní letectví (dále jen „ÚCL“) v protokolu o výsledku kontroly provedené v LOM dne 10.8.2001 (str. 218-222 spisu). Společnost PROZE ve své stížnosti adresované Úřadu vyjádřila podezření, že se jí LOM snaží vyřadit z hospodářské soutěže na trhu oprav leteckých pístových motorů.

Úřad v rámci předběžného šetření požádal o informace a podklady LOM, PROZE i ÚCL a se zástupcem LOM ve věci jednal.

Vzhledem k tomu, že předběžné šetření Úřadu nevyvrátilo podezření na porušení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“), ze strany LOM, zahájil Úřad dnem 14.3.2002 správní řízení č.j. S 65/02 ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona účastníkem řízení LOM PRAHA s.p., se sídlem Praha 10, Černokostecká 270, PSČ 100 38, IČ 00000515 (dále jen „LOM“ nebo „účastník řízení“).

V rámci správního řízení a předběžného šetření (souhlas účastníka řízení se zařazením podkladů předběžného šetření do spisu správního řízení je na str. 28 a 37 správního spisu) byly shromážděny následující podklady pro rozhodnutí Úřadu:

1. Výpis z Obchodního rejstříku LOM, PROZE, W- MOTOR SERVICE, s.r.o., se sídlem p. Mořina, Letiště Bubovice, PSČ: 26717, IČ: 47542969 (dále jen „WMS“)
2. Výroční zpráva LOM za r. 2000
3. Výkaz zisků a ztrát LOM za r. 2000
4. Rozvaha LOM k 31.12.2000
5. Výkaz zisků a ztrát LOM za r. 2001
6. Rozvaha LOM k 31.12.2001
7. Ceník dokumentace pro pístové motory LOM

8. Přehled GO motorů za r. 2000 a 2001
9. Organizační směrnice ředitele LOM č.324-05 z 20.9.1995 včetně doplňků
10. Informační Bulletin LOM
11. Ceník výrobků a služeb v oboru LPíM, LOM 1998 z 28.11.1997
12. Ceník finálních výrobků a služeb v oboru LPíM, LOM 1999 ze 17.12.1998
13. Ceník finálních výrobků a služeb v oboru leteckých pístových motorů a vrtulí, LOM 2000 ze 17.12.1999
14. Ceník finálních produktů a servisu LOM Divize leteckých pístových motorů 2002 z 1.2.2002
15. Zápis z jednání konaného 4.3.2002 v sídle Úřadu se zástupcem LOM.
16. Kupní smlouva mezi PROZE a LOM ve věci Opravářské příručky
17. Smlouva o spolupráci v systému LOM ASSISTANCE č.02/LOM-WMB/1999 včetně dodatků a příloh
18. Protokol o vyjádření se k podkladům rozhodnutí účastníka řízení LOM ze dne 11.4.2002
19. Protokoly o výsledku svědků z 22.4.2002
20. Protokol z ústního jednání 2.5.2002
21. Korespondence Úřadu s účastníkem řízení, ÚCL, společnostmi PROZE a WMS
22. Korespondence účastníka řízení s ÚCL a společnostmi PROZE a WMS
23. Kopie relevantních rozhodnutí ÚCL.

V souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), pozval Úřad účastníka řízení k vyjádření se k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění na den 11.4.2002. Účastník řízení neuplatnil žádné další návrhy na doplnění šetření. Po vyjádření účastníka řízení Úřad ve dnech 12.4.2002 a 16.4.2002 obdržel ve věci další korespondenci a seznámil s ní účastníka řízení písemně. Účastník řízení dopisem čj. 245/3-69/2020-LOM ze dne 18.4.2002 sdělil Úřadu své námítky k obsahu další korespondence a navrhl doplnění dokazování. Na základě tohoto návrhu Úřad provedl v souladu s § 21 odst. 7 zákona výslechy svědků - zástupců společnosti PROZE a ÚCL (str. 223- 240 spisu). S ohledem na zjištěné nové skutečnosti Úřad nařídil ve věci ústní jednání s účastníkem řízení, které se uskutečnilo dne 2.5.2002. V závěru tohoto jednání účastník řízení v souladu s § 29 odst. 2 správního řádu navrhl správní řízení přerušit z důvodu, že hodlá následně vyzvat firmu PROZE k projednání návrhu kupní smlouvy s cílem dospět k dohodě obou partnerů. Dle § 29 odst. 2 správního řádu může správní orgán přerušit řízení nejdéle na dobu 30 dnů, jestliže to z důležitých důvodů navrhnou shodně účastníci řízení. Úřad je názoru, že jednání účastníka řízení se společností PROZE o podmínkách kupní smlouvy není vázáno na přerušení správního řízení vedeného Úřadem. Účastník řízení mohl a může se společností PROZE jednat, aniž by správní řízení bylo z tohoto důvodu přerušeno, neboť v tomto správním řízení je posuzováno jednání LOM, k němuž již došlo. Úřad tedy konstatoval, že důvod sdělený účastníkem řízení pro přerušení správního řízení není důležitým důvodem ve smyslu § 29 odst. 2 správního řádu, a proto správní řízení nepřerušil.

Dopisem ze dne 9.5.2002 účastník řízení Úřadu sdělil, že nevyužije termínu pro vyjádření se k podkladům i ke způsobu jejich zjištění, který Úřad stanovil na 10.5.2002.

Charakteristika účastníka řízení

Účastníkem řízení je LOM PRAHA s.p., se sídlem Praha 10, Černokostelecká 270, PSČ 100 38, zapsaný dne 30. června 1989 v obchodním rejstříku, vedeném Městským soudem v Praze oddíl A LX, vložka 283, IČ 00000515. Předmětem podnikání účastníka řízení je podle výpisu z obchodního rejstříku provádění oprav speciální techniky a zajišťování vývojových, výrobních a opravářských úkolů i nově vznikajících potřeb ČSLA s přednostní dodávkou pro obranu a bezpečnost státu, dále výroba a opravy letecké techniky, koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej a provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem v rozsahu povolení č. R040799033 ze dne 29.7.1999.

Relevantní trh

Relevantní trh je místem, kde dochází ke střetu nabídky a poptávky v reálném čase. Věcně relevantní trh obvykle zahrnuje veškeré výrobky či služby, které spotřebitelé ohledně jejich vlastností, ceny a jejich předpokládaného účelu použití pokládají za zaměnitelné nebo zastupitelné. Po stránce geografické se relevantním trhem rozumí oblast, ve které jsou nabízeny relevantní produkty nebo služby, u kterých jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní. Z hlediska času se relevantní trh zkoumá pouze v případě, když v konkrétním okamžiku nebo období jsou soutěžní podmínky výrazně jiné než v období ostatních.

Úřad vymezil ve správním řízení relevantní trh po stránce věcné jako **trh poskytování opravářské příručky – knihy oprav leteckých pístových motorů řady M332, A, AK; M137 A, AZ; M132 A, AK, M337 A, AK a změnové služby k ní** (dále jen „trh příručky“). **Geograficky** je relevantní trh vymezen **územím České republiky**, neboť podmínky soutěže jsou zde homogenní. **Časově** Úřad vymezil relevantní trh jako **trh trvalý**, s pravidelně se opakujícími dodávkami.

Opravářská příručka – kniha oprav leteckých pístových motorů řady M332, A, AK; M137 A, AZ; M132 A, AK, M337 A, AK a změnová služba k ní (dále jen „příručka“) jako jedna z nezbytných podmínek pro získání oprávnění ÚCL k provádění generálních oprav (dále jen „GO“) představuje nezastupitelné zboží, které může poskytovat jen držitel Typového osvědčení způsobilosti k leteckému provozu.

Pro přesné stanovení postavení účastníka řízení na relevantním trhu příručky ve smyslu § 10 zákona je třeba vymezit trh výroby leteckých pístových motorů řady M332, A, AK; M137 A, AZ; M132 A, AK; M337, A, AK (dále jen „trh výroby“). Geograficky je tento trh vymezen územím České republiky. Z hlediska časového se jedná o trh trvalý s pravidelně se opakujícími dodávkami.

Postavení účastníka řízení na trhu výroby, na kterém působí jako jediný subjekt, předchází jeho postavení na trhu příručky, protože LOM jako výrobce a držitel Typového osvědčení způsobilosti k leteckému provozu je jediným oprávněným subjektem, který může závaznou technickou dokumentaci (včetně příručky) vytvářet a poskytovat.

Možnou zaměnitelnost leteckých pístových motorů řady M332, A, AK; M137 A, AZ; M132 A, AK; M337, A, AK (dále jen „motory řady M“) s motory konkurenčními Úřad zkoumal již v předchozím správním řízení S 36/99-230, které vedl s účastníkem řízení ve věci neposkytnutí opravářské příručky. I vzájemná substituce motorů v řadě M je velmi obtížná. Zaměnitelnost s motory konkurenčními (zjištěny motory americké výroby Lycoming, Continental a Rotax), není možná, pokud finální výrobce letadla neprovede doplňkové certifikační zkoušky, nepřizpůsobí konstrukci draku a nezpracuje změny konstrukce do původní technické dokumentace. Z hlediska zákazníka je záměna motorů prakticky nemožná, pokud nesouhlasí finální výrobce letadla, zákazník si navíc při objednání letadla motor pevně zvolí a vybere (je to dáno verzí letadla).

Účastník řízení při nařízeném jednání dne 2.5.2002 na dotaz Úřadu, zda je možno do letadla, vybaveného motorem M 332 namontovat jiný motor např. Lycoming, Rotax ap., odpověděl (citace). „Ano. S technickými úpravami, které musí schválit ÚCL. Spotřebitel ale touto cestou nepůjde, půjde cestou použití jiného letadla s jiným motorem.“ A dále účastník řízení doplnil, že tato cesta použití jiného letadla je „snazší a výhodnější. Vlastník letadla – ten který zadává GO motoru M 332, toto letadlo nechá stát a provozuje jiná letadla. K tomu se majitel letadla rozhodne na základě všech ostatních důvodů - ekonomických, provozních.“ (str. 264 spisu).

Vlastnictví příručky včetně změnové služby představuje nutný předpoklad pro vstup soutěžitelů na trh generálních oprav leteckých pístových motorů řady M332, A, AK; M137 A, AZ; M132 A, AK; M337, A, AK (dále jen „trh GO“). Jednání účastníka řízení na trhu příručky je tedy způsobilé svými dopady ovlivnit hospodářskou soutěž na trhu GO.

Generální opravy leteckých pístových motorů řady M představují nezastupitelnou službu, kterou mohou poskytovat pouze společnosti vlastníci příslušné oprávnění vydané ÚCL, jenž toto oprávnění uděluje v souladu se zákonem č. 49/1997 Sb. o civilním letectví a vyhláškou 108/1997 Sb., Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádí zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví.

Vedle potřebného technického zázemí a dalších náležitostí upravených leteckými předpisy je jednou z podmínek získání oprávnění ÚCL, umožňujícího provádění služby generálních oprav leteckých pístových motorů řady M, vlastnictví příslušné technické dokumentace, především příručky.

Vzhledem ke skutečnosti, že společnosti zabývající se prováděním generálních oprav motorů řady M poskytují předmětnou službu zájemcům z celé republiky podle požadavků zákazníků a podmínky soutěže jsou na území ČR homogenní, byl trh z hlediska geografického vymezen územím České republiky. Z hlediska časového se jedná o trh trvalý s pravidelně opakujícími se dodávkami služby zákazníkům dle jejich požadavků.

Vymezení postavení účastníka na relevantním trhu příručky

Podle § 10 odst. 1 zákona má dominantní postavení na trhu soutěžitel nebo společně více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích. Podle odstavce 2 téhož ustanovení zákona tržní sílu podle odstavce 1 Úřad posuzuje podle hodnotového vyjádření zjištěného objemu dodávek nebo nákupu na trhu daného zboží (tržní podíl) dosaženého soutěžitelem nebo soutěžiteli se společnou dominancí v období, které je zkoumáno podle tohoto zákona, a podle dalších ukazatelů, zejména podle hospodářské a finanční síly soutěžitelů, právních nebo jiných překážek vstupu na trh pro další soutěžitele, stupně vertikální integrace soutěžitelů, struktury trhu a velikosti tržních podílů nejbližších konkurentů.

LOM jako výrobce motorů řady M je držitelem Typového osvědčení způsobilosti k leteckému provozu a je proto jediným subjektem oprávněným poskytovat příručku pro potřeby udělování oprávnění ÚCL k provádění GO. Úřad konstatuje, že na relevantním trhu příručky, zaujímá účastník řízení dominantní postavení ve smyslu § 10 zákona.

Vymezení postavení účastníka řízení na trhu GO

V roce 2000 byl podíl účastníka řízení na trhu GO vysoký (...%). V roce 2001 došlo k výraznému poklesu podílu účastníka řízení v souvislosti s růstem podílu společnosti PROZE a WMS, přičemž podíl PROZE zahrnuje období jen do srpna 2001. Postavení účastníka řízení na trhu GO je třeba posuzovat rovněž podle právních a jiných překážek pro vstup na trh. Z výkladu platných předpisů v oblasti letectví a z vyjádření ÚCL (protokol o

výslechu svědka, str. 227-233 spisu) vyplývá, že vlastnictví příručky se změnou službou je nutným předpokladem získání oprávnění k provádění generálních oprav leteckých motorů a představuje tak jednu z hlavních právních překážek pro vstup na trh GO.

Účastník řízení disponuje dominantním postavením na trhu výroby a trhu příručky. Svým jednáním na trhu příručky může významným způsobem ovlivňovat podobu trhu GO, včetně počtu soutěžitelů i nákladů, které tito soutěžitelé musí vynaložit před vstupem na trh GO i v průběhu dalšího působení na tomto trhu. Neposkytnutí příručky představuje právní bariéru pro vstup na trh GO.

Účastník řízení na trhu GO působí rovněž jako soutěžitel a do vstupu a působení PROZE na trhu GO disponoval vysokým tržním podílem, který sám o sobě zakládal jeho dominantní postavení na trhu GO, které bylo potvrzeno v druhostupňovém rozhodnutí Úřadu č.j. R 13/99 ze dne 31. 10. 2000.

Přes snížení jeho podílu na trhu GO v roce 2001 je jednání účastníka řízení způsobilé podstatně ovlivnit hospodářskou soutěž na trhu GO, právě pro jeho dominantní postavení na relevantním trhu příručky.

Posouzení postupu účastníka řízení z hlediska zákona

Podle § 11 zákona je zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů zakázáno.

Zjistí-li Úřad při výkonu dozoru nebo z jiného podnětu, že došlo ke zneužití dominantního postavení, tuto skutečnost rozhodnutím deklaruje a zároveň tímto rozhodnutím takové jednání do budoucna zakáže.

V jednání klasifikovaném jako zneužívání dominantního postavení lze rozlišit dva základní druhy praktik - vylučovací a vykořisťovací. Chování spadající do skupiny praktik vylučovacích zabraňuje rozvoji nebo i udržení hospodářské soutěže na příslušném relevantním trhu. Cílem takového jednání, spočívajícího například v cenové diskriminaci nebo zabraňovacích postupech, může být likvidace konkurenta nebo poškození jeho konkurenceschopnosti.

Pojmovým znakem zneužití je fakt, že takové jednání způsobí újmu buď jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Újma může spočívat např. ve snížení počtu soutěžitelů na relevantním trhu.

Pojem újma představuje jak újmu majetkovou tak nemajetkovou. V situaci na trhu, kdy jeden ze soutěžitelů své dominantní postavení zneužívá, přináší extrémní nerovnováha postavení subjektů na trhu slabším soutěžitelům kromě omezení míry svobody a nezávislosti v jednání a podnikatelské činnosti zejména majetkové újmy v podobě ušlého zisku, které by jim jinak, za normálního vývoje a zachování účinné hospodářské soutěže na příslušném relevantním trhu nevznikly.

Ustanovení § 11 odstavce 1 zákona obsahuje demonstrativní výčet praktik, které jsou zneužitím dominantního postavení s negativním dopadem na soutěžitele, spotřebitele i samotnou hospodářskou soutěž. Zákonem postižitelná jsou tedy i jiná jednání, která tento demonstrativní výčet výslovně neuvádí.

Zneužitím dominantního postavení je dle § 11 odst. 1 písmeno c) zákona **uplatňování rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž jsou tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni.**

Případem zakázaného jednání spadajícího pod úpravu ustanovením § 11 odst. 1 písm. c) může být situace, kdy soutěžitel v dominantním postavení účtuje bez ospravedlnitelného

důvodu svým smluvním partnerům rozdílné ceny za totéž zboží nebo plnění. Kromě samotných cen se může jednat i o rozdílné lhůty splatnosti, rozdílné platební podmínky, slevy, rabaty apod. Rozhodujícím kritériem, zda se jedná o protisoutěžní praktiku, je fakt, zda jde o shodné (srovnatelné) plnění, zda je rozdílný přístup opodstatněný či nikoliv a skutečnost, že soutěžitelé (účastníci) jsou těmito rozdílnými podmínkami znevýhodněni v hospodářské soutěži.

V průběhu správního řízení Úřad zjistil následující skutečnosti:

Účastník řízení je výrobcem motorů řady M a zároveň držitelem Typového osvědčení k těmto motorům vydaného ÚCL. Na základě tohoto osvědčení je jediným subjektem oprávněným vydávat k těmto motorům závaznou technickou dokumentaci včetně příručky a změnové služby k ní. Tato příručka je jednou z nezbytných podmínek (vedle náradí, prostor, personálu, atd.) pro získání oprávnění ÚCL k provádění GO. Proto ustanovení 4.10.4 leteckého předpisu L8/A ukládá držiteli Typového osvědčení povinnost každému známému vlastníku jednoho nebo více letadel, motorů nebo vrtulí vyrobených ve shodě s tímto Typovým osvědčením poskytnout nejméně jednu sadu průvodní technické dokumentace včetně jejího změnování. Dále jsou držitelé Typových osvědčení povinni poskytnout tuto průvodní technickou dokumentaci včetně jejího změnování na vyžádání každé další osobě, od níž je držení této dokumentace leteckými předpisy vyžadováno.

Společnost PROZE vlastnila oprávnění k provádění GO od 20. 8. 1998 s platností do 31.8.1999. Oprávnění se zpravidla uděluje na dobu jednoho roku a prodlužuje se auditem. V době udělení oprávnění ze strany ÚCL společnost PROZE příručku vlastnila a předložila doklad o změnové službě. Tuto příručku nezískala od účastníka řízení, ale od jiného subjektu, což již dnes vzhledem ke sjednocení dokumentace není možné. Zajištění změnové služby prokazovala PROZE smlouvou s LOM. Posléze LOM od smlouvy odstoupil. Společnost PROZE tak disponovala příručkou bez zajištěné změnové služby. Příručka pozbyla platnost 31. 12. 1998 na základě bulletinu vydaného držitelem Typového osvědčení (LOM), kterým veškerá do té doby platná dokumentace z důvodu sjednocení pozbyla platnosti.

Z tohoto důvodu PROZE požádalo ÚCL o výjimku a povolení pracovat - výjimka byla udělena s platností do první změny příručky (protože nebyla zajištěna změnová služba) nebo do rozhodnutí Úřadu, který v té době vedl s LOM správní řízení čj.S 36/99-230. Zároveň PROZE požádala LOM o poskytnutí (prodej) příručky včetně změnové služby. V průběhu auditu ÚCL provedeného ve firmě PROZE dne 14.3.2001 ÚCL zjistil, že PROZE nemá zajištěnou změnovou službu. Po auditu ÚCL a zjištění rozhodnutí Úřadu rozhodl ÚCL dne 23.8.2001 o omezení oprávnění PROZE mimo GO motorů. Po tomto datu již PROZE nemá oprávnění působit na trhu GO.

Dne 10.8.2001 provedl ÚCL prostřednictvím pověřených osob v LOM kontrolu, o jejímž výsledku byl sepsán protokol (str. 218 až 222 spisu). Protokol obsahuje uložení povinnosti LOM, a to předání příručky společnosti PROZE ve lhůtě 4 dnů a zajištění změnové služby. Dne 6.12.2001 účastník řízení zaslal společnosti PROZE přílohou dopisu ze dne 6.12. 2001 návrh kupní smlouvy (str. 145-149 spisu), v níž nabídl společnosti PROZE příručku se změnovou službou na 5 let za cenu,- Kč + DPH, splatnou předem.

Další ze soutěžitelů, působících na trhu GO - společnost WMS - měla možnost získat příručku od účastníka řízení na základě smluvního závazku zaplacení finanční částky ekvivalentní USD + DPH za každou generální opravu 6 válcového motoru a USD + DPH za každou provedenou GO 4 válcového motoru, minimálně však čtvrtletně ekvivalent USD (Smlouva o spolupráci v systému LOM ASSISTANCE č. 02/LOM-WMB/1999, str. 165-170 spisu).

Účastník řízení tak dvěma soutěžitelům – PROZE a WMS - stanovil rozdílný způsob i výši platby za poskytnutí příručky. V jednom případě (pro WMS) je ze strany LOM umožněna čtvrtletní platba podle počtu opravených motorů, zatímco pro PROZE je ze strany LOM navrhována platba předem na období 5 let. V případě platby WMS na pět let předem (str. 130) by činil rozdíl výše cen obou nabídek mil. Kč v neprospěch PROZE. Nabídkou podmínek poskytnutí příručky účastník řízení tak významně znevýhodnil společnost PROZE, svého konkurenta na trhu GO, v hospodářské soutěži na trhu GO, přičemž pro PROZE neexistuje vzhledem k postavení LOM na trhu příručky jiná možnost splnění podmínky vlastnit dokumentaci, než získat příručku od LOM.

Účastník řízení je jediným výrobcem motorů typu M, zároveň jako držitel Typového osvědčení je jediným subjektem, od kterého mohou soutěžitelé získat příručku. Jeho jednání je tedy způsobilé významným způsobem ovlivnit hospodářskou soutěž na trhu GO, na kterém navíc sám působí a je konkurentem společnosti PROZE i WMS.

V případě posuzování chování soutěžitele s dominantním postavením na trhu zákon reguluje chování takového soutěžitele ve větší míře a jeho chování tak omezuje. Podstata zneužití postavení vychází ze zákazu chování, které by bylo za normálních podmínek přípustné, avšak vzhledem k tomu, že subjekt s dominantním postavením má zvláštní odpovědnost vyplývající z potenciální újmy, kterou by jeho chování mohlo způsobit soutěži obecně a zájmům konkurence a spotřebitelů zvláště, je jeho chování nepřipustné.

Případem zakázaného jednání spadajícího pod úpravu ustanovením § 11 odst. 1 písm. c) může být situace, kdy soutěžitel v dominantním postavení účtuje bez ospravedlnitelného důvodu svým smluvním partnerům rozdílné ceny za totéž zboží nebo plnění. Kromě samotných cen se může jednat i o rozdílné lhůty splatnosti, rozdílné platební podmínky, slevy, rabaty apod. Rozhodujícím kritériem, zda se jedná o protisoutěžní praktiku je fakt, zda jde o shodné (srovnatelné) plnění, zda je rozdílný přístup opodstatněný či nikoliv a skutečnost, že soutěžitelé (účastníci) jsou těmito rozdílnými podmínkami znevýhodněni v hospodářské soutěži.

Zákaz uplatňování rozdílných podmínek při shodném či srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž jsou tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni (diskriminace) vychází opět ze specifického postavení dominanta na trhu. Pokud se nebude chovat běžný subdominantní soutěžitel na trhu ke všem partnerům stejně, mohou se obrátit na jiné dodavatele nebo odběratele – tržní řešení by mělo diskriminujícího podnikatele přivést k uplatňování rovných pravidel pro všechny. Tuto možnost však podniky na tržní protistraně nemají nebo mají pouze velmi omezenou pokud stojí proti dominantovi.

Diskriminace může spočívat i v tom, že s některým subjektem je dominant ochoten obchodovat, a s někým za stejných podmínek už nikoliv. Diskriminace (nebo i jen hrozba „diferencovaného přístupu“) může být spojena s nátlakem na přijetí vlastních podmínek, čímž si dominant opět rozšiřuje svoji působnost a zatlačuje konkurenty – jde opět o zabraňovací zneužití.

Nastává tak opět konflikt svobody smlouvy (svobody zvolit si obchodního partnera) a rovných podmínek soutěže. Protože ani tržně slabší protistrana nemá svobodnou vůli při volbě dominantního partnera, rovnováha se vychyluje zákonem v zájmu udržení konkurenčního prostředí ve prospěch tržně slabší strany.

Úřad se ve smyslu výše uvedeného ve správním řízení zaměřil především na zjištění, zda se v případě prodeje příručky a změnové služby k ní společností PROZE a WMS jedná o shodné či srovnatelné plnění, zda je rozdílný přístup účastníka řízení opodstatněný či nikoliv, a zda byli soutěžitelé těmito rozdílnými podmínkami znevýhodněni v hospodářské

soutěži.

Poskytnutým plněním je v daném případě příručka a změnová služba k ní. Toto plnění je shodné ve vztahu k oběma společnostem.

Tato příručka je shodná ve všech případech, ať již se jedná o její poskytování v rámci systému LOM ASSISTANCE, do kterého je společnost WMS zapojena, nebo o její získání na základě individuální kupní smlouvy, jak by tomu bylo v případě PROZE. Stejně tak změnová služba k této příručce je v obou případech shodná. Za situace, kdy je LOM jediným oprávněným subjektem, u kterého je možno tuto příručku získat, je jakékoli uplatňování rozdílných podmínek při poskytování příručky a změnové služby k ní z důvodu členství v systému LOM ASSISTANCE, který je dobrovolným smluvním sdružením výrobcem (LOM) autorizovaných partnerů, nebo vázání jejího poskytnutí na členství v tomto systému, nepřijatelné.

Úřad dále podrobně zkoumal především důvody, které účastník řízení uvedl v odůvodnění rozdílných podmínek: neserióznost PROZE a krádež příručky. Dle tvrzení účastníka řízení společnost PROZE bez vědomí LOM vyvíjela činnost narušující výrobní proces LOM. Získala nelegálně příručku nejpozději 20. 8. 1998 a užívala ji nepřetržitě nejméně do 20. 8. 2001, aniž za ni LOM zaplatila. Za 3 roky dosavadního užívání příručky by PROZE v souladu se standardními podmínkami dle vyjádření účastníka řízení zaplatila mil.Kč.

Při kalkulaci ceny pro PROZE k ceně za užívání opravářské příručky a změnové služby k ní za stejných podmínek jako WMS, avšak při platbě předem ve výši mil. Kč, připočetl LOM smluvní pokutu ve výši mil. Kč za prodlení platby za opravářskou příručku, kterou dle vyjádření LOM získala PROZE nelegálně. Návrh kupní smlouvy zasláný firmě PROZE pak následně uvádí cenu Kč+DPH, neboť LOM pro změkčení úhrady neoprávněného prospěchu poskytnul slevu.

Při ústním jednání dne 4.3.2002 zástupce účastníka řízení konstatoval, že jedním z důvodů pro stanovení rozdílné ceny za příručku byla sankce za dřívější neseriózní jednání PROZE vůči účastníku řízení (protokol o ústním jednání, str. 132-136 spisu).

V dopise LOM na ÚOHS ze dne 22.2.2002 LOM uvádí: „Průběžné platby za příručku, jakož i za další služby, jako je tomu v případě WMS, odpovídají standardní nabídce LOM. Firma PROZE dostala v r. 1997, kdy projevila zájem o spolupráci s LOM, naprosto stejnou nabídku a mezi LOM a PROZE byla podepsána naprosto stejná relevantní smlouva, jako mezi LOM a WMS. Protože však vzápětí bez vědomí LOM začala firma PROZE vyvíjet činnost narušující výrobní proces LOM a ani na opakovanou výzvu nepodala žádné vysvětlení, byla jí tato smlouva i přesto, že dosud nenabyla platnosti, písemně vypovězena.“ (str. 128 spisu).

Dne 4.3.02 zástupce LOM – Ing. Vladimír Zasadil, CSc. při jednání s Úřadem odkázal na citovaný dopis a ve věci dále sdělil, že po podpisu smlouvy komunikace ze strany PROZE ustala, následně se ukázalo, že PROZE nerespektuje odborné postupy doporučené LOM k osvojení problematiky údržby motorů LOM a provádí divoký nábor pracovníků LOM k vykonávání oprav leteckých pístových motorů. Dále zástupce LOM ve věci sdělil (citace): „Podle dohody s PROZE si PROZE měla osvojit nejprve lehčí typy údržby a posléze dospět až ke GO motorů. Měla se také vybavit nářadím, přípravky dle doporučení LOM a dle zapůjčené technické dokumentace. PROZE to neudělala v souladu s doporučením LOM, nepředávala do LOM žádné informace o svém postupu a nepodala ve stanovené lhůtě vysvětlení, o které byla požádána.“

Na otázku Úřadu: „Kdo je oprávněn posuzovat odbornou způsobilost firem k opravám leteckých motorů?“, odpověděl zástupce LOM: „ÚCL.“

V dopise ze dne 11.4.2002 adresovaném Úřadu ÚCL mimo jiné uvedl: „Argumentace podniku LOM uváděná, že nebude poskytovat příslušné služby a dokumentaci společnosti PROZE, protože ji pokládá za nezpůsobilou a nereseriozní, je právně irelevantní, neboť citovaným ustanovením leteckého předpisu L 8A je stanovena povinnost umožňovat poskytování příslušné dokumentace každému subjektu, od něhož je plnění požadavků vyplývajících z této dokumentace příslušnými leteckými předpisy požadováno. Nehledě ke skutečnosti, že hodnocení způsobilosti žádné právnické osoby činné v oblasti předmětné vázané živnosti, podniku LOM nepřísluší.“(str. 193 spisu).

Při výslechu svědka dne 19.4.2002 na dotaz Úřadu, zda ÚCL zkoumal obvinění LOM vůči PROZE, která podle sdělení LOM měla vyvíjet činnost narušující výrobní proces LOM a jaký byl výsledek tohoto zkoumání, svědek Ing. Pavel Matoušek, ředitel technické sekce ÚCL, uvedl (citace): „Na základě upozornění LOM jsme provedli komisionární šetření činnosti PROZE s tím, že byly nalezeny přestupky jak fy PROZE, tak i pracovníků LOM. Pracovníci LOM podepsali určité uvolnění motorů. Závěr šetření – na jedné straně nedostatky PROZE, na druhé straně nedostatky v dokumentaci vydávané firmou LOM.“ (str. 232 spisu).

Na další dotaz Úřadu, zda PROZE postupovala v souladu s předpisy, odpověděl Ing. Matoušek (citace): „Postupovala v souladu s technickými podmínkami LOM.“ (str. 233 spisu).

Účastník řízení dále uvedl, že způsob platby na 5 let dopředu stanovil proto, že k firmě PROZE nemá důvěru a protože ta již v minulosti nedodržovala, na čem se s účastníkem řízení dohodla. Cílem stanovení takového způsobu platby ze strany účastníka řízení byla obava, aby za příručku a změnovou službu dostal zaplacen. (str. 132-133 spisu).

Úřad konstatuje, že účastník řízení není oprávněn rozhodovat o sankcích za údajně nedovolené chování společnosti PROZE. Zdůvodnění rozdílných podmínek při prodeji příručky ze strany LOM dvěma účastníkům trhu nelze proto považovat pro zkoumání případu z hlediska dopadu na hospodářskou soutěž za zdůvodnění, které by uplatnění rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění mohlo ospravedlnit. Jednání účastníka řízení tak není odůvodněno objektivně ospravedlnitelnými důvody. Tuto povahu nemají ani obavy z neplnění finančních závazků firmou PROZE, protože společnost PROZE své závazky vůči LOM, např. při nákupu náhradních dílů, vždy plnila a navíc úhradu prováděla v hotovosti. Účastník řízení na jednání dne 2.5.2002 na dotaz Úřadu konstatoval „Pokud firma (PROZE) náhradní díly objednala a dostala je, tak je promptně zaplatila.“

Úřad zkoumal rovněž vztah účastníka řízení k vlastnímu jednání, kterým se dopustil narušení hospodářské soutěže, tedy otázku jeho zavinění.

Zavinění tvoří složka vědomostní a složka volní. Z těchto složek vychází diferenciaci základních a odvozených forem zavinění: úmyslu a nedbalosti, úmyslu přímého a eventuálního, nedbalosti vědomé a nevědomé.

Podstatou úmyslného narušení hospodářské soutěže ve smyslu zákona je vůle soutěžitele zaměřená na narušení hospodářské soutěže, která se opírá o vědomí, že daným jednáním k takovému následku dojde či dojít může. Narušení soutěže z nedbalosti vychází z vůle soutěžitele hospodářskou soutěž nenarušit, přičemž si může či nemusí být vědom, že jeho jednání by takový následek mohlo mít.

Úřad posuzoval, zda jednání účastníka řízení (stanovení rozdílných podmínek) bylo úmyslné a směřovalo k narušení hospodářské soutěže, nebo zda rozdílnou výši a způsob platby za opravářskou příručku - knihu oprav a změnovou službu k ní pro dva různé účastníky trhu stanovil LOM s úmyslem hospodářskou soutěž nenarušit, aniž by některého z účastníků trhu chtěl LOM znevýhodnit.

Na základě provedeného šetření Úřad konstatuje, že v případě porušení ustanovení § 11 odst. 1 zákona zneužitím dominantního postavení účastníkem řízení se jedná z hlediska zavinění o úmysl, protože vůle účastníka řízení směřovala k následkům jeho jednání.

Na jednání dne 4.3.2002 se Úřad zástupce LOM dotázal, za jaké prodlení účtuje LOM společnosti PROZE poplatek z prodlení, když LOM firmě PROZE nic neprodal. Zástupce LOM konstatoval: „Za prodlení z platby za příručku. PROZE prokazatelně příručku vlastní, LOM tuto příručku firmě PROZE neprodal. PROZE - p. Procházka - uvedl, že příručku získal z jiných zdrojů, my říkáme že byla ukradena. Tuto příručku není oprávněn poskytnout nikdo jiný, jen LOM.“ Úřad konstatuje, že účastník řízení stanovil rozdílné podmínky za shodné plnění (příručka a změnová služba) úmyslně, s cílem potrestat PROZE za předchozí chování ve vzájemných vztazích s LOM.

Zároveň Úřad dodává, že pro posouzení dopadů jednání účastníka řízení je významná i ta skutečnost, že účastník řízení sám na trhu GO působí a je pro něj velmi výhodné omezit, případně znemožnit, působení konkurenta, společnosti PROZE, na trhu GO.

Úřad dále posuzoval vědomí účastníka řízení o tom, že jeho jednáním k takovému následku dojde či dojít může. Z rozhodovací praxe Komise vyplývá, že v případě soutěžitele, který působí na trhu již velmi dlouhou dobu, který má zvláštní znalost antitrustových zákonů a již pocítil jejich přísnost, bylo porušení spácháno přinejmenším z nedbalosti. Vzhledem k tomu, že s účastníkem řízení bylo již v minulosti ve věci příručky správní řízení vedeno (S 36/99 a R 13/99) Úřad konstatuje, že účastník řízení si byl vědom protisoutěžních následků na trhu GO, které svým jednáním může způsobit.

Na základě porovnání podmínek nabídnutých společností WMS a PROZE pro koupi příručky a v souladu s § 11 odst. 1 písmeno c) Úřad konstatuje, že účastník řízení úmyslně zneužil svého dominantního postavení na trhu příručky uplatňováním rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, protože jeho postup měl a má přímý vliv na počet soutěžitelů na tomto trhu a tedy na hospodářskou soutěž na tomto trhu. Tímto jednáním byla společnost PROZE způsobena újma, spočívající ve ztížení podmínek vstupu a opětovného působení na trhu GO.

Názor Úřadu je shodný s názorem Evropské komise a Evropského soudního dvora. Např. v rozhodnutí *United Brands. Chiquita Bananas. Case 27/76*, se uvádí, že společnost UBC porušila ustanovení čl. 86 Smlouvy a zneužila tak svého dominantního postavení na relevantním trhu tím, že účtovala rozdílné ceny za stejnou službu (dodávku stejného zboží-banánů stejného druhu, značky, země původu i kvality). UBC tak uplatňovala vůči některým obchodním partnerům rozdílné podmínky při shodném plnění, čímž tyto obchodní partnery v hospodářské soutěži znevýhodnila.

Na jednání dne 2.5.2002 uplatnil účastník řízení námitky, k nimž se Úřad vyjadřuje takto:

1. Účastník řízení se vyjádřil v tom smyslu, že „by chtěl, aby řízení bylo vedeno s přihlédnutím k relevantnímu trhu, zahrnujícímu trh pohonných jednotek sportovních letacích zařízení a letadel všeobecného letectví. Na tomto trhu působí více účastníků než LOM, WMS a Proze. Z uvedených subjektů na tomto trhu nikdo nemá dominantní postavení. Trh oprav motorů M není relevantní trh, neboť z hlediska spotřebitele je na trhu zboží z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a že pohonné jednotky sportovních letacích zařízení a letadel všeobecného letectví od jiných výrobců na relevantním trhu dokonce dominují. Konkrétně dominujícími firmami jsou Lycoming, Continental a Rotax. ”

K této námitce Úřad poznamenává, že relevantním trhem v tomto správním řízení je trh příručky, kterou není oprávněn poskytovat nikdo jiný než LOM. Příručky ostatních pohonných jednotek nejsou použitelné pro motory řady M a příručka pro motory M není využitelná pro provádění generálních oprav jiných pohonných jednotek.

2. Dále účastník řízení vyjádřil názor, že toto správní řízení pokládá za předčasné vzhledem k tomu, že s firmou PROZE dosud neproběhlo žádné jednání o návrhu smlouvy, který jí LOM přílohou dopisu z 7.12.2001 předložil. Účastník řízení dále uvedl, že ze strany LOM byl firmě PROZE dán návrh kupní smlouvy, o které firma PROZE vůbec nejednala, což by v obchodním styku bylo normální a podala stížnost u Úřadu. Dle názoru účastníka řízení je jen málo kupních smluv, které se navrhnou a podepíší, o většině kupních smluv se jedná. Účastník řízení dne 2.5.2002 navrhl správní řízení přerušit z důvodu, že následně vyzve firmu PROZE k projednání návrhu kupní smlouvy s cílem dospět k dohodě obou partnerů.

Pokud jde o tuto námitku účastníka řízení odkazuje Úřad na dopis ÚCL ze dne 11.4.2002 adresovaný Úřadu (spis č.l.193-195), ve kterém ÚCL sděluje, že dopisem ze dne 10.12.2001 podnik LOM sdělil ÚCL, že po zamítnutí námitky proti protokolu zaslal obratem tj. dne 3.9.2001 firmě PROZE nabídku na poskytnutí opravárenské příručky dle bulletinu M337/86a. Od této doby probíhá obchodní jednání mezi LOM a PROZE o podmínkách poskytování uvedené příručky. Dne 6.12.2001 pod.č.j. 245/51-262/2001-LOM byl odeslán firmě PROZE návrh příslušné kupní smlouvy.

O tom, že jednání mezi oběma společnostmi o podmínkách poskytnutí opravárenské příručky a změnové služby k ní probíhala, svědčí rovněž výpověď svědka Ing. Petra Procházky, jednatele společnosti PROZE (spis č.l. 234-240), který na otázku Úřadu, proč po obdržení nabídky ze dne 6.12.2001 s LOM dále nejednali a podali podnět k Úřadu, odpověděl: „Protože jsem jednali od roku 1998“. Svědek dále uvedl, že z předešlých zkušeností s LOM a zkušeností s výsledky těchto jednání dospěli k závěru, že by jednání o podmínkách obsažených v nabídce k ničemu nevedla.(spis č.l. 238)

K tomu Úřad dodává, že účastník řízení mohl se společností PROZE jednat v průběhu správního řízení. Pokud by došlo k dohodě partnerů, která by nezakládala porušení zákona, Úřad by tuto skutečnost ve správním řízení zohlednil. Toto správní řízení bylo zahájeno dne 14.3.2002 doručením oznámení účastníku řízení. Pokud by účastník řízení chtěl se společností PROZE ve věci jednat, měl bezpochyby dostatek prostoru k tomuto jednání.

K námitce účastníka řízení, že správní řízení pokládá za předčasné vzhledem k tomu, že s firmou PROZE dosud neproběhlo žádné jednání o návrhu smlouvy, který jí LOM přílohou dopisu z 7.12.2001 předložil, Úřad dále uvádí, že porušení zákona se účastník řízení dopustil již předložením nabídky kupní smlouvy společnosti PROZE obsahující rozdílné podmínky oproti podmínkám, za kterých byla příručka a změnová služba k ní poskytnuta dalšímu soutěžiteli na trhu GO. V průběhu řízení nebylo prokázáno, že by pro tento rozdílný přístup k oběma soutěžitelům měl účastník řízení objektivně ospravedlnitelné důvody.

LOM je povinen i bez námitek druhé strany (v tomto případě PROZE) sám posuzovat svoje jednání, zda je v souladu s ustanoveními zákona – konkrétně, zda svým jednáním neporušuje ustanovení § 11 odst. 1 zákona. Povinnost takového posuzování platí pro LOM jako pro každého jiného soutěžitele v dominantním postavení.

Jako obhajoba postupu LOM ze soutěžního hlediska tedy neobstojí argument, že došlo pouze k předložení kupní smlouvy a mezi stranami o tomto návrhu další jednání neproběhla. Subjekt v dominantním postavení je povinen sám posuzovat svoje chování, zda je v souladu s pravidly hospodářské soutěže a nespoléhat na skutečnost, že smluvní strana zná podmínky,

za kterých LOM poskytuje příručku a změnovou službu k ní ostatním soutěžitelům na trhu generálních oprav a vyjednáváním dosáhne stavu, kdy podmínky nabídnuté LOM budou pro tyto subjekty shodné, tedy, že díky iniciativě druhé smluvní strany budou jím původně výrazně rozdílně nastavené podmínky upraveny tak, že nebudou zakládat zneužití dominantního postavení.

LOM tedy byl povinen nabídnout příručku všem subjektům působícím na trhu generálních oprav za stejných podmínek, pokud pro jiný postup nemá objektivně ospravedlnitelné důvody. Ty v průběhu řízení prokázány nebyly.

Už samotným vyjednáváním o úpravě podmínek obsažených v kupní smlouvě je PROZE působena újma, neboť se tím prodlouží období, kdy nemůže na trhu GO působit, oproti stavu, kdy by jí byla příručka nabídnuta za rovných podmínek.

3. Účastník řízení dále namítal, že v rámci výsledků svědků byla vyjadřována stanoviska k výši ceny opravářské příručky, navržené LOM pro firmu PROZE. Účastník řízení doložil další možnost výpočtu ceny za opravářskou příručku. V závěru tohoto dokumentu (str. 270 spisu) ze dne 2.9.2001 se uvádí, že na základě požadavku ÚCL nabídne LOM firmě PROZE příručku a změnovou službu na 5 let zaKč + DPH. Dokument obsahuje také další platební podmínky.

Úřad konstatuje, že cena obsažená v návrhu kupní smlouvy je o 29 % vyšší, než cena obsažená v dokumentu ze dne 2.9.2001, předloženém Úřadu dne 2.5.2002. Cena v dokumentu i další platební podmínky jsou zcela jiné, než podmínky stanovené a realizované LOM pro WMS.

Úřad k námitce na výši ceny dodává, že porušení zákona Úřad nespatřuje ve výši ceny jako takové, nýbrž ve stanovení různých cen, a zcela odlišných podmínek za shodné plnění – příručka a změnová služba - které byly ze strany LOM stanoveny pro dva různé subjekty, působící na trhu GO.

Odůvodnění výše pokuty

Podle ustanovení § 22 odst. 2 zákona může Úřad soutěžitelům, kteří úmyslně nebo z nedbalosti porušili zákaz zneužívání dominantního postavení stanovený v § 11 odst. 1 zákona uložit pokutu do výše 10 000 000,- Kč nebo do výše 10 % z čistého obrátu dosaženého za poslední ukončený kalendářní rok. Při rozhodování o výši pokuty Úřad přihlédne zejména k závažnosti, případnému opakování a délce trvání porušování zákona.

Při stanovení výše pokuty Úřad zkoumal rovněž vztah účastníka řízení k vlastnímu jednání, kterým se dopustil narušení hospodářské soutěže, tedy otázku jeho zavinění.

Úřad posuzoval, zda jednání LOM – stanovení rozdílných podmínek - bylo úmyslné a směřovalo k narušení hospodářské soutěže, nebo zda rozdílnou výši a způsob platby za příručku a změnovou službu k ní pro dva různé účastníky trhu stanovil LOM s úmyslem hospodářskou soutěž nenarušit, aniž by některého z účastníků trhu chtěl LOM znevýhodnit.

Na základě provedeného šetření Úřad konstatuje, že v případě porušení ustanovení § 11 odst. 1 zákona zneužitím dominantního postavení účastníkem řízení se jedná z hlediska zavinění o úmysl, protože účastník řízení si byl vědom dopadů, které jeho jednání způsobí. Účastník řízení stanovil rozdílné podmínky za shodné plnění úmyslně s cílem potrestat PROZE za předchozí chování ve vzájemných vztazích s LOM a ztížit PROZE vstup a působení na trhu GO, na kterém LOM rovněž působí.

Při úvahách o uložení pokuty Úřad posuzoval závažnost protisoutěžního jednání a délku jeho trvání. Zneužití dominantního postavení je obecně závažným porušením zákona.

Tohoto jednání se navíc dopustil soutěžitel, který na relevantním trhu příručky není vystaven žádné soutěži, což znamená, že soutěžitel nemá možnost získat příručku od jiného subjektu. Jednání účastníka řízení je tak způsobilé ovlivnit hospodářskou soutěž na trhu GO, na kterém účastník řízení navíc sám působí a působení soutěžitelů na tomto trhu se ho bezprostředně dotýká.

Protisoutěžní jednání Úřad spatřuje ve stanovení rozdílných podmínek vůči dvěma účastníkům trhu. Tohoto jednání se účastník řízení dopustil nabídkou kupní smlouvy společnosti PROZE v příloze dopisu ze dne 6.12.2001. Nejedná se tedy o dlouhotrvající protisoutěžní jednání, ale přesto je toto jednání způsobilé negativně ovlivnit soutěžitele až do té míry, že vzhledem k výši nákladů, které je nutné vynaložit předem, by mohl upustit od svého záměru podnikat na trhu GO.

Úřad vzal v úvahu jako polehčující okolnost spolupráci účastníka řízení s Úřadem v průběhu správního řízení. Úřad vzal dále v úvahu jako polehčující okolnost sdělení účastníka řízení v závěru tohoto správního řízení o tom, že jednání s firmou PROZE nepovažuje za ukončená a že hodlá vyzvat firmu PROZE k projednání návrhu kupní smlouvy s cílem dospět k dohodě obou partnerů (LOM a PROZE).

Úřad uložil pokutu ve výši uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí, neboť uložení pokuty je jedním z prostředků k zajištění, aby pravidla hospodářské soutěže byla ze strany soutěžitelů respektována. Uložená pokuta vystihuje dvě základní funkce právní odpovědnosti, a to funkci represivní – postih za porušení povinností stanovených zákonem, a funkci preventivní, která směřuje k předcházení porušování zákona.

Úřad rozhodl o pokutě ve výši uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí, kterou považuje za minimální s ohledem na závažnost porušení zákona s tím, že tato pokuta nemůže vést k likvidaci účastníka řízení. Úřad má za to, že tato peněžité sankce spojená s povinností účastníka řízení odstranit závadný stav ve smyslu 3. výrokové části je pro naplnění účelu zákona v daném případě dostačující.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 odst.1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Jana Konopiská
pověřená řízením odboru

Rozhodnutí obdrží:
Ing. Vladimír Zasadil, CSc., ředitel
LOM PRAHA s.p.,
Černokostelecká 270
100 38 Praha 10